

Správy z EÚ

Harmonizované patentové pravidlá EÚ podporujú inovácie, investície a konkurencieschopnosť na jednotnom trhu

Európska komisia (ďalej EK) zverejnila patentový balík – https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_2454, ktorým dopĺňa existujúci rámec ochrany práv duševného vlastníctva v oblasti patentov. Cieľom je podporiť inovácie v EÚ, zlepšiť ochranu inovácií v EÚ a zároveň zabezpečiť spravodlivý prístup k chráneným inováciám aj v čase krízy. Predkladaný patentový balík dopĺňa systém jednotného patentu EÚ, ktorý začne fungovať od júna 2023.

Patentový balík zahŕňa tri iniciatívy.

1. Dodatočné ochranné osvedčenia (DOO)

Cieľom iniciatívy EK je prispôsobiť ochranu DOO ochrane patentov s jednotným účinkom, ktorá má začať fungovať od júna 2023 v 17 členských štátoch EÚ. Iniciatíva EK zahŕňa štyri legislatívne návrhy – návrh nariadenia o zavedení DOO s jednotným účinkom pre medicínske výrobky, návrh nariadenia o zavedení DOO s jednotným účinkom pre prípravky na ochranu rastlín a návrhy na prepracovanie/„recast“ súčasných nariadení o DOO pre medicínske výrobky a pre prípravky na ochranu rastlín. Predkladaná reforma DOO nemení rozsah ochrany DOO, ale len upravuje postupy na udelenie DOO, ktoré je v súčasnosti udeľované len na národnej úrovni úradmi na ochranu práv duševného vlastníctva členských štátov (úrady priemyselného vlastníctva členských štátov). Reforma zavádza „centralizovaný postup“ na hodnotenie prihlášky pre DOO prostredníctvom EUIPO v úzkej spolupráci s úradmi priemyselného vlastníctva členských štátov. Ochrana DOO bude udelená pre jednotlivé členské štáty, ktoré budú určené v prihláške. Držiteľ patentu s jednotným účinkom môže požiadať o DOO s jednotným účinkom na základe jednej prihlášky, ktorú predloží EUIPO. V prípade, že EUIPO posúdi prihlášku pozitívne, ochrana DOO bude účinná vo všetkých členských štátoch s jednotným patentom. Zavedenie centralizovaného postupu na prihlasovanie DOO má prispieť k úspore nákladov pre prihlasovateľov DOO. Predkladané návrhy rozširujú kompetencie EUIPO na oblasť patentov.

2. Nútené licencie (Compulsory licences/CL) (umožňujúce vládam povoliť využívanie patentovaného vynálezu bez súhlasu držiteľa patentu)

Predkladaný návrh nariadenia zavádza právomoc pre EK udeliť v čase krízy nútenú licenciu EÚ, ktorá bude mať

platnosť v celej EÚ. Nútená licencia EÚ má pokryť patenty, publikované patentové prihlášky, dodatkové ochranné certifikáty a úžitkové vzory. V súčasnosti členské štáty aplikujú na národnej úrovni rôzne schémy nútených licencií, rovnako výrobky vyrábané na základe nútenej licencie v jednom členskom štáte nemôžu byť dodávané do iného členského štátu. Zavedenie európskej nútenej licencie má riešiť fragmentáciu na jednotnom trhu s nútenými licenciami, urýchliť výrobu a zabezpečiť cezhraničné dodávky kritických tovarov na jednotnom trhu v čase krízy. Nútená licencia EÚ sa má aplikovať len ako opatrenie krajnej možnosti, ak dobrovoľné dohody o používaní patentu medzi držiteľom patentu a výrobcom nie sú možné. Aplikovanie nútenej licencie EÚ má byť limitované len na obdobie krízy. Predkladaný návrh dopĺňa nástroje EÚ na riešenie krízy, akými sú SMEI, HERA a Chips Act.

3. Standard Essential Patent (SEP) (patenty, ktoré chránia technológie nevyhnutné na implementovanie normy prijatej normalizačnými organizáciami)

EK pristúpila k prijatiu návrhu o SEP z dôvodu, že samoregulácia na trhu nebola úspešná, nedarilo sa znižovať počet sporov, ktoré vznikali medzi držiteľmi SEP a používateľmi noriem obsahujúcich SEP kvôli nastaveniu licenčných podmienok na použitie SEP, ktoré by mali byť spravodlivé, primerané a nediskriminačné (FRAND podmienky), alebo kvôli nesprávnemu určeniu normy za nevyhnutnú. Používanie SEP sa bude zvyšovať s nárastom internetu vecí (IoT). Predkladaný návrh o SEP má prispieť k zvýšeniu transparentnosti, predvídateľnosti a účinnosti súčasného rámca na licencovanie SEP. Na zvýšenie transparentnosti o SEP sa navrhuje vytvorenie registra, ktorý má byť spravovaný kompetentným centrom zriadeným EUIPO. Návrh tiež upravuje podmienky na kontrolu „essentiality“/nevyhnutnosti patentu pre normu, ktorá má byť vykonávaná nezávislými, kompetentnými expertmi, ktorých zoznam bude viesť kompetenčné centrum EUIPO. Zavádza sa aj možnosť zmierovacieho konania prostredníctvom nezávislého zmierovateľa v prípade, že sa držiteľ SEP a používateľ normy nedohodnú na FRAND podmienkach na používanie SEP (spravodlivé, primerané a nediskriminačné podmienky). Zoznam zmierovateľov má viesť kompetenčné centrum EUIPO. Navrhujú sa aj opatrenia na podporu malých a stredných podnikov používajúcich normy so SEP.

Predkladaný návrh rozširuje kompetencie pre EUIPO (európsky orgán na ochranu práv duševného vlastníctva) aj pre oblasť patentov, v súčasnosti EUIPO spravuje oblasť ochranných známk, dizajnov, po prijatí príslušných legislatívnych návrhov aj oblasť ochrany zemepisných označení.

Návrhy patentového balíka budú zaradené na rokovanie pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo Rady EÚ, intenzívnejšie rokovania o návrhoch sa začnú až počas nastupujúceho španielskeho predsedníctva v Rade.